

Jak přistupovat k obtížným textům?

Texty na tento týden

2Tm 2,10–15; 1Pa 29,17; Jk 4,6–10; Ga 6,9; Sk 17,11

Základní verš

„A vězte, že ve své trpělivosti vám Pán poskytuje čas ke spáse, jak vám napsal i náš milý bratr Pavel podle moudrosti, která mu byla dána. Mluvil tak o tom ve všech svých listech. Některá místa jsou v nich těžko srozumitelná a neučení a neutvrzení lidé je překrucují, jako i ostatní Písmo, k vlastní záhubě.“ (2Pt 3,15.16)

Když apoštol Petr mluví o Pavlových listech, připomíná, že jsou v nich – podobně jako v některých jiných částech Písma – místa „těžko srozumitelná“ (2Pt 3,16). Taková místa pak někteří „neučení a neutvrzení lidé překrucují, jako i ostatní Písmo, k vlastní záhubě“ (2Pt 3,16). Petr neříká, že v Bibli je těžko srozumitelné všechno, ale jen některá místa.

Podobnou zkušenost má každý z nás. Který poctivý čtenář Bible by nenarazil na text, který se mu zdál zvláštní nebo komplikovaný? Čas od času se to stává každému.

Tento týden se budeme věnovat ani ne tak textům, které jsou komplikované samy o sobě, jako spíše otázce, co je příčinou, že některé texty působí složitě, a jak bychom k nim měli přistupovat. Je třeba čestně přiznat, že některé texty se nám pravděpodobně zde na zemi nepodaří úplně pochopit. Současně však platí, že převážná většina biblických textů je zcela srozumitelná. Není proto důvod, abychom kvůli několika pro nás těžko srozumitelným textům zpochybňovali důvěryhodnost a autoritu Božího slova jako celku.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

MOŽNÉ DŮVODY ZŘEJMÝCH ROZPORŮ

¹⁰A tak všechno snáším pro vyvolené, aby i oni dosáhli spásy v Kristu Ježíši a věčné slávy.

¹¹Věrohodné je to slovo: Jestliže jsme s ním zemřeli, budeme s ním i žít. ¹²Jestliže s ním vytrváme, budeme s ním i vládnout. Zapřeme-li ho, i on nás zapře. ¹³Jsme-li nevěrní, on zůstává věrný, neboť nemůže zapřít sám sebe. ¹⁴Toto připomínej a před tváří Boží naléhavě domlouvej bratřím, aby se nepřeli o slova. Není to k ničemu, leda k rozvrácení posluchačů. ¹⁵Usiluj o to, aby ses před Bohem osvědčil jako dělník, který se nemá zač stydět, protože správně zvěstuje slovo pravdy. (2Tm 2,10–15)

Osobní studium

Uvažuj o úvodním textu. Apoštol Pavel v něm povzbuzuje Timotea, aby byl usilovným dělníkem, který „správně zvěstuje slovo pravdy“. Jaké důležité poselství si můžeme vzít z jeho slov?

Každý přemýšlivý a poctivý student Písma přizná, že v Bibli jsou některé těžko pochopitelné texty. Toto poznání by nás nemělo znepokojovat. V určitém smyslu se dají takové obtíže očekávat. Jsme přece pouze nedokonalé a konečné bytosti a nikdo z nás nemá úplnou znalost ze všech oblastí poznání – a už vůbec ne nadpřirozených skutečností. Pokud se nevzdělané a omezené lidské bytosti pokoušejí pochopit moudrost nekonečného a dokonalého Boha Bible, zcela určitě nastanou komplikace. Přestože můžeme mít problém pochopit biblické učení, neznamená to, že biblické výroky nejsou pravdivé.

Lidé, kteří odmítají biblické učení o zjevení a inspiraci, zdůvodňují potíže při výkladu textu tím, že v Písmu jsou rozpory a chyby. Bible je pro ně jen lidským výtvozem, a jsou proto přesvědčeni, že musí obsahovat hodně nepřesností a omylů. S takovým přístupem jim často chybí opravdová snaha hledat vy-

světlení vycházející z jednoty a důvěryhodnosti Písma. Ale pokud stojí za Písmem Boží inspirace, pak bychom měli od Písma právem očekávat soulad a hodnověrnost. Když někdo začne zpochybňovat hned první stránky Písma, tedy například zprávu o stvoření, velmi rychle pro něj bude nejednoznačný a nejistý i celý zbytek Bible.

Část rozporů, na které narazíme při čtení Písma, může vycházet z drobných chyb a nepřesností prepisovatelů a překladatelů. Ellen G. Whiteová napsala: „Někteří se na nás přísně dívají a říkají: Nemyslíte, že mohou být v Bibli chyby, které vznikly při prepisování a překladu? Je to samozřejmě možné. A kdo by byl natolik omezený, že by se nad takovou možností pohoršoval, bude úplně stejně pochybovat i o tajemstvích inspirovaného slova, protože jeho oslabené myšlení nemůže pochopit Boží záměry. Ano, úplně stejně by zpochybňovali i jednoduché skutečnosti, které by běžný člověk přijal. Dokázali by rozpoznat, co je od Boha, a přijali by to jako srozumitelné a krásné. Žádné z nejasností by nikomu nezpůsobily potíže ani by ho nepřivedly k pochybnostem, pokud si je nebude vytvářet sám z té nejsrozumitelnější pravdy.“ (2SM 16)

Aplikace

Proč je důležité, abychom k Bibli přistupovali s pokorou?

ČESTNÝ A UPŘÍMNÝ POSTOJ K OBTÍŽÍM

⁶Neboť moudrost dává Hospodin, poznání i rozumnost pochází z jeho úst. ⁷Pro přímé má pohotovou pomoc, je štítem těm, kdo žijí bezúhonně, ⁸chrání stezky práva a střeží cestu svých věrných. (Př 2,6–8)

Dávej pozor na své jednání i na své učení. Bud' v tom vytrvalý. Tak posloužíš ke spasení nejen sobě, ale i svým posluchačům. (1Tm 4,16)

Osobní studium

Kdy ses naposledy setkal s biblickým textem, který se ti zdál nepochopitelný nebo v rozporu s jinými verši či realitou celkově? Je zcela normální, že se do takové situace občas dostaneme. Jak jsi na to reagoval? Ale jinak: Co bys v takové situaci měl udělat?

Jak bys na základě poselství níže uvedených veršů měl reagovat, když zápasíš s ne zcela srozumitelnými verši?

1Pa 29,17

Př 2,6–8

1Tm 4,16

Jen když jsme čestní a upřímní, můžeme správným způsobem čelit problémům. Čestnost a upřímnost nás chrání před tím, abychom před obtížemi neutíkali nebo abychom se je nesnažili skrývat. Pomáhají nám i v tom, abychom nedávali povrchní odpovědi, které by neobstály ve zkoušce pravdivosti. Bohu se líbí čestný a upřímný postoj. Boží charakter bychom měli následovat i při našem studiu Písma.

Pokud přistupujeme k problematickým (ale i všem ostatním) veršům Písma

upřímně a poctivě, dáme si pozor, abychom je nevykládali mimo kontext, abychom nepřekrucovali pravdu svými předsudky nebo abychom druhé nemátli falešnými tvrzeními. Je lepší trpělivě hledat a přijít s pravdou, kterou je možné obhájit než trvat na vyhýbavých a neuspokojivých argumentech. Pozitivním vedlejším účinkem čestného a poctivého přístupu k Písmu je to, že nám pomáhá budovat důvěryhodnost, která tvoří základ všech zdravých mezilidských vztahů. Čestnost a upřímnost jsou z dlouhodobého hlediska mnohem lepší než chabé, nepřesvědčivé tvrzení. Vždy je lepší přiznat, že neumíte odpovědět nebo že neznáte skutečný význam textu, než se pokoušet vkládat do textu význam, který chcete, aby měl, přestože text možná říká něco zcela jiného.

Čestní lidé upřímně usilují poznat pravdy Božího slova, a proto si vždy znovu dávají pozor na ukvapené závěry, které by mohly vycházet z nedostatku znalostí nebo chabých důkazů. Opatrnost nás vede k tomu, abychom nepřehlíželi detaily či aspekty, které by mohly být důležité. Opatrní lidé nedělají předčasné závěry, ale jsou při svém studiu Písma a ostatních informací svědomití a důkladní.

Aplikace

Jak přistupuješ (nebo jak bys měl přistupovat) k biblickému textu, kterému úplně nerozumíš nebo jehož význam se v něčem neshoduje s tvým pochopením pravdy?

POKORNÝ PŘÍSTUP K NESROZUMITELNÝM TEXTŮM

¹³Uzavřu-li nebesa, takže nebude deště, přikážu-li kobylkám, aby hubily zemi, pošlu-li na svůj lid mor, ¹⁴a můj lid, který se nazývá mým jménem, se pokoří a bude se modlit a vyhledávat mě a odvrátí se od svých zlých cest, tehdy je vyslyším z nebes, odpustím jim jejich hříchy a uzdravím jejich zemi. (2Pa 7,13.14)

¹¹V onen den se už nemusíš stydět za žádné své skutky, jimiž ses proti mně vzepřelo. Tehdy z tvého středu odstraním tvé pyšné rozjařence a nepřipustím, aby ses opět začalo povyšovat na mé svaté hoře. ¹²Uprostřed tebe zanechám utištěný a nuzný lid, který se uteče k Hospodinu jménu. (Sf 3,11.12)

Osobní studium

Co říkají uvedené texty o pokore? Proč je pokora důležitá i v naší snaze „poprat se“ s těžkými texty Písma?

Jk 4,6–10

2Pa 7,13.14

Sf 3,11.12

Mnozí lidé došli v životě k překvapivému zjištění a pokornému (či dokonce pokořujícímu) poznání, že jsou v životě na někom a něčem závislí. Uvědomili si, že se „podle nich netočí svět“ a že i oni dělají chyby. Začali si vážit pravdy více než samolibé představy vlastní neomylnosti. Vědí už, že pravda není produktem jejich myšlení, ale spíše to, s čím jsou konfrontováni. A snad nejdůležitějším poznatkem, ke kterému došli, je, jak málo toho o opravdové pravdě vědí. Ověřili na sobě pravdivost toho, co apoštol Pavel shrnul slovy, že „nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance“ (1K 13,12).

Jaké výhody přináší pokora do procesu přemýšlení? Návyk pokorného hledání je

základem každého růstu v poznání, protože vytváří vnitřní svobodu, která přirozeně vede k otevřenosti, vnímavosti a učenlivosti. To samozřejmě neznamená, že by pokorní lidé byli imunní vůči chybám, nikdy nemuseli měnit názor nebo neměli předsudky. Znamená to jen, že jsou ochotni podříditi se biblické pravdě. Uvědomují si hranice svého poznání, a proto jsou schopni rozšiřovat své znalosti a pochopení Božího slova způsobem, kterým se to nikdy nepodaří člověku pyšnému a namyšlenému.

„Všichni, kteří přistupují k Božímu slovu s ochotou nechat se vést, s pokorou, otevřenou myslí a odhodlání poznat spasení, pochopí, co říká Písmo. Ale ti, kteří přistupují ke zkoumání slova s duchem vzpoury, nenajdou nic potřebného a důležitého. K lhostejnému člověku nebude Boží slovo promlouvat. Bůh neplývá svým působením na ty, kteří jsou nečistí a radami pohrdají. Pokušitel rád vyškolí každého, kdo dává přednost jeho návrhům a odmítá pozitivní vliv Božího zákona. Potřebujeme pokořit vlastní srdce a v upřímnosti a úctě hledat ve slově život. Světlo totiž může spatřit pouze pokorná a kající duše.“ (RH, 22. srpna 1907)

Aplikace

Jak se dá najít správný soulad mezi pokorou a jistotou? Jak bys například odpověděl na následující otázku: Jak si vy, adventisté, můžete být tak jisti, že máte pravdu ohledně soboty a že se všichni ostatní mýlí?

ODHODLANOST A TRPĚLIVOST

Já Daniel jsem tehdy klesl vyčerpáním a dlouhé dny jsem stonal, než jsem mohl znovu vstát a věnovat se službě králi. I nadále jsem však byl tím viděním otřesen a nemohl je pochopit. (Da 8,27; B21)

¹V prvním roce Darjaveše, syna Ahasverova...

²²„Danieli,“ promluvil ke mně zřetelně [anděl Gabriel]: „jsem tu teď proto, abych ti zjevil tajemství. ²³Hned, jakmile ses začal modlit, byla vyslána odpověď a já jsem ti ji přišel vyřídit. Jsi velmi drahocenný. Dobře tedy poslouchej má slova a porozuměj tomu vidění.“ (Da 9,1.22.23; B21)

Osobní studium

Kniha Daniel otevřeně připouští, že ani prorok vždy zcela nechápal, co mu Bůh zjevil. Někdy to vyžadovalo delší čas, pokoru a trpělivost, než se s Boží pomocí dobral ke správnému pochopení. Jak nám při řešení problematických otázek pomáhá odhodlanost a trpělivost?

Pokud chceme něčeho opravdu dosáhnout, musíme být vytrvalí a trpěliví. Když něco získáme příliš snadno, obvykle si toho nevážíme. Složitě biblické texty nám dávají příležitost skutečně se začít modlit a přemýšlet. Odhodlání a vytrvalost při snaze najít řešení odhalí, jak moc je pro nás celá záležitost důležitá. Jestliže studujeme Písmo a snažíme se lépe pochopit jeho smysl, jde vždy o dobře strávený čas. Samotná zkušenost usilovného a dlouhotrvajícího zkoumání Písma pro nás může být často větším požehnáním než možné nalezení odpovědi. A když se nám nakonec přece jen podaří najít řešení tíživého problému, může to mít pro nás velkou hodnotu.

Skutečnost, že se nám nedaří komplikovaný problém vyřešit rychle a jednoduše,

neznamená, že řešení neexistuje. Je pozoruhodné, jak často přehlízíme jasná fakta. Mnozí lidé předčasně rezignují na řešení složitého problému jen proto, že se jim nechce přemýšlet, nebo proto, že by si to vyžadovalo příliš mnoho úsilí. Někteří dokonce začnou zpochybňovat celé Písmo. Neměli bychom však zapomenout na to, že zdánlivě komplikovaný problém může mít poměrně jednoduché řešení. A to i tehdy, když ho pro naši neznalost nebo omezenost nevidíme. Co bychom si pomysleli o žákovi osmé třídy, který se teprve začal učit zjednodušování algebraických výrazů, když po půl hodině marné snahy vyřešit příklad, který přesahuje jeho vědomosti, rezignuje s tím, že žádné řešení určitě neexistuje. Podobné je to i při našem studiu Písma.

Když navzdory naší snaze neumíme najít řešení problému, odložme ho na nějaký čas a soustředme se na uplatňování toho, co nám Bůh ve svém slově jasně ukázal. Některé (možná složitější) duchovní pravdy můžeme poznat až tehdy, když jsme ochotni žít podle toho, co jsme se již naučili. Vždyť vytrvalost je ctnost charakterizující věřící žijící na konci času (Zj 14,12).

Aplikace

Co se můžeš naučit od lidí, kteří trpělivě a vytrvale studovali komplikované stati Písma? Jak můžeš povzbudit druhé, aby se nevzdávali při hledání pravdy? Proč nemusíme propagovat beznaději, když narazíme na komplikovanou a nesrozumitelnou pasáž Bible?

HLEDÁNÍ ODPOVĚDÍ PROSTŘEDNICTVÍM PÍSMO A MODLITBY

Židé v Beroji byli přístupnější než v Tesalonice: přijali evangelium s velikou dychtivostí a každý den zkoumali v Písmu, zdali je to tak, jak zvěstuje Pavel. (Sk 17,11)

Tu Filip začal u toho slova Písma a zvěstoval mu Ježíše. (Sk 8,35)

¹⁵S tím se shodují slova proroků, neboť je psáno: ¹⁶„Navrátím se zase a znovu postavím Davidův zbořený dům, z jeho trosek jej opět vystavím a zbuduji, jako byl dřív.“ (Sk 15,15.16)

Osobní studium

Uvažuj o výše uvedených textech. Co dělali apoštolové a členové rané církve, když museli čelit složitým otázkám? Proč je Písmo i dnes tím nejlepším zdrojem svého vlastního výkladu?

Nejlepší odpovědi na problematiku biblické texty najdeme přímo v Písmu. Sporné otázky potřebujeme studovat ve světle celé Bible, ne se zaměřovat pouze na jeden text vytržený z bezprostředního kontextu – či dokonce z celé Bible. Je důležité, abychom se naučili objevovat v Písmu velké a mocné pravdy, které pak budeme uplatňovat ve svém životě.

Když máš problém porozumět některému biblickému verši, pokus se získat světlo z ostatních veršů s podobnou tematikou. Vždy nejprve usiluj najít co nejjasnější text, který by ti pak pomohl pochopit méně jasné vyjádření. Je důležité nezamlžovat jasné vyjádření Písma tím, že je přebijeme komplikovanými texty. Místo toho, abychom se verše pokoušeli vysvětlovat na základě

různých mimobiblických, vědeckých nebo filozofických pramenů, dovolme Písmu, aby nám samo odkrylo svůj smysl.

Kdosi řekl, že když jsme na kolenou, můžeme se dívat na problémy z úplně jiné perspektivy. Prostřednictvím modlitby vyznáváme, že k pochopení a vysvětlení Písma potřebujeme Boží pomoc. Na modlitbě hledáme moudrost a osvětlení naší mysli působením téhož Ducha, který inspiroval biblické autory k napsání důležitého poselství.

V modlitbě odhalujeme své motivy a vyznáváme před Bohem, proč chceme pochopit to, co čteme. Na modlitbě Boha prosíme, aby otevřel naše oči a pomohl nám porozumět jeho slovu. Je důležité také prosit o sílu následovat zjevené pravdy. Když nás Bůh usměřňuje Duchem svatým, nepovede nás tak, aby naše pochopení bylo v rozporu s Písmem, jehož autory při psaní vedl a usměrňoval. Bůh nás vždy povede tak, aby to bylo v souladu s Biblií, kterou sám inspiroval. Bude nám potvrzovat to, co napsali autoři pod jeho vedením, a bude nám pomáhat pochopit věci skutečně důležité pro náš život dnes.

Aplikace

Jak ti modlitba pomáhá nasměrovat tvou mysl, abys lépe rozuměl Božímu slovu a mohl podle něj žít?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si pozorně kapitolu „Vítězství nad pochybnostmi“ (SC 105–113; CVP 107–113) z knihy *Cesta k vnitřnímu pokoji*.

V Písmu se nachází mnoho tajemství, která jsou pro naši omezenou a hříchem pokřivenou mysl těžko pochopitelná a vysvětlitelná. Právě proto potřebujeme ke studiu Bible přistupovat s pokorou, s pokáním a modlitbou. Pokud Písmo pokládáme za důvěryhodné, umožňujeme biblickému textu naplno vyjevit jeho smysl – a to i tehdy, pokud není plně v souladu s naším předchozím přesvědčením. Pokud Písmu důvěřujeme, pak budeme smysl jeho slov respektovat, ne jej měnit tak, aby nám vyhovoval.

„Když se člověk pokouší Bibli studovat bez modlitby, dojde obvykle jen k pochybnostem. Při čtení Bible se naše myšlenky musí soustředit na Boha. Musíme být připraveni nechat se jím vést. Bez Boží pomoci naše myšlení snadno zastřou pochybnosti. V tomto smyslu může i studium Bible vést k nevěře.“

Když lidé studují Bibli, aniž by prosili Boha o pomoc, pokouší se je ovlivňovat také satan. Snadno začnou Bibli vysvětlovat mylně i přesto, že mohou být jinak velmi vzdělaní. Pokud sami Boha neposlouchají, není bezpečné důvěřovat jejich výkladům Bible.

Někdo čte Bibli jenom proto, aby v ní našel chyby. Nepodřídil se Bohu a domnívá se, že najde dostatek důvodů pro to, aby věřit nemusel. Takový postoj brání pochopit i jednoduché a jasné pravdy.“ (SC 110.111; CVP 111)

Otázky k rozhovoru

1. Proč je pro správné pochopení Písma důležité zaujmout postoje, o kterých jsme mluvili tento týden? Pokuste se pojmenovat další vlastnosti, které nám mohou být ve snaze lépe porozumět Písmu užitečné.
2. Proč by nás nemělo překvapovat, že v Písmu nacházíme texty, které je složité pochopit a vysvětlit?
3. Jaká je vaše odpověď na problematický verš L 23,43, v němž (podle většiny překladů) Ježíš říká zločinci, že s ním bude ještě dnes v ráji? Jaká je nejlepší odpověď? Jak nám při hledání odpovědi mohou pomoci následující texty: J 20,17; Kaz 9,5; 1K 15,16–20?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:
